SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan **15 gld.**, za pol leta **8 gld.**, za četrt leta **4 gld.**, za en mesec **1 gld. 40 kr**
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto **12 gld.**, za pol leta **6 gld.**, za četrt leta **3 gld.**, za en mesec **1 gld.** V Ljubljani na dom pošiljan velja **1 gld. 20 kr.** več na leto. Posamezne številke veljajo **7 kr.**
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 217. V Ljubljani, v četrtek 24. septembra 1891. **Letnik XIX.**

Armada in jezikovna ravnopravnost.

Vojaških krogov mnenja in sodbe se povsem strinjajo v tem, da je avstrijska armada pri poslednjih vojaških vajah pokazala znameniti napredek, da je nje izvežbanje dovršeno, da je dokazala vztrajnost in krepkost, da spretno manevruje in vojuje, na sovražnika uporno in nepremožno pritiska, da jo znamenito vodi armadni štab, in da povsem predstavlja armado, na katero sme ponosna biti Avstrija. Gledé na ogerske manevre ima pa to priznanje v naših očéh še poseben pomen.

Jedno okoliščino — pravi „Hlas Národa“ — imamo pred očmi, katero so letošnji manevri pomenljivo in jasno ilustrovali. Te okoliščine pa ne iščemo v dovršenem novem oboroženju vojske naše. Tudi ne gledamo na to, da je veljava Avstrije dokaj povznešena s političkimi okoliščinami. Čim več se govori o rusko-francoskem prijateljstvu, tem večjo veljavo ima povsem Avstrija v trozvezi.

S poslednjimi manevri je zaupanje v avstrijsko moč vzrastlo v tej meri, da osobito v Nemcih dosti očito i sam vladar zaupanje svoje v moč in silo Nemčije javno poudarja nasproti Francoski.

Toda pri nas za tem ta vojaška stran manevrov ne sme potisniti v ozadje jedne okoliščine, katera ima v narodnem in državnem življenju neprecenljiv pomen. Pri ogerskih vojaških vajah se je veljevalo v treh jezikih: skupna armada bila je komandovana nemški, honvedi madjarski, in hrvatsko domobranstvo — hrvatski.

O teh ogerskih vojaških vajah, katerim so prisustvovali sam cesar in drugi vzvišeni gôstje, je jednomiselna navdušena hvala. Ustavaške in madjarske novine so soglasno proslavljale sijajne uspehe teh vojaških vaj, ter poudarjale, da je taka armada povsem sposobna, ugonobiti vsakega sovražnika in domovino varovati vsakaterega napada. Novine so dalje nadrobno opisovale, kako je vojska spretno in eksaktno manevrovala, in jednim duhom prošinjena, navdušeno spolnovala dolžnost svojo!

Ponavljamo torej še jedenkrat in poudarjamo, da se je velevalo v tej armadi: nemški, madjarski in hrvatski!

Ti, ki so tako goreče in odkritosrčno proslavljali izurjenost in sposobnost manevrujoče armade na Ogerskem, še pomislili niso, kako v lice bijejo lastni svoji minulosti.

Še nedavno, pri poslednji debati o našem notranjem uradnem jeziku, dvigala je zoper to glave vsa birokracija in vse ustavaštvo. Armadni jezik, skupnost in celota nje uradnega jezika, — to je vselej največji trumf zoper naše zahteve po jezikovni ravnopravnosti, da, često proti duševnemu razvitku vsega naroda!

In glej! Hrvatom se zapoveduje hrvatski in Madjarom madjarski, in vrli vojaki bi pod to komando porazili istotako sovražnika, kakor je to činil slavni vojskovodja Valenštajn, ko je s svojimi, od vseh vetrov sestavljenimi polki klestil nasprotnike svoje!

Ogerske vojaške vaje pa niso samo poučile i nas Slovence o sijajnem stanju avstrijske armade, temveč i o tem, da vojaka ne vede do zmage nemška komanda, temveč ljubezen do cesarja, domovine in rodnega jezika, in da spoštovanje narodnega jezika v uradih in šoli more vse narode prešinjati s tem večjo ljubeznijo do državne zadeve, čim bolj država čisla njih jezik in odnošaje.

Odslej bodo pri vseh zadevah ostro orožje v rokah naših ogerski manevri. More li armada, na bojnem polju operujoča, biti vedena nemški, madjarski in hrvatski, pač ni nobenega razumnega in pravičnega razloga, da bi se drugim avstrijskim narodom kjerkoli kratila in zadržavala njih jezikovna ravnopravnost!

Shod „Katol. polit. društva“ v Žužemberku.

I.

Govor državnega poslanca Fr. Povše-ta.

Častiti gospodje volilci, spoštovani rodoljubni možje!

Izročili ste mi častno svoje zaupanje s tem, da ste me po nasvêtu osrednjega národnega volilnega odbora izvolili za svojega zastopnika v državni zbor. Spodobi se, da Vam podajem, rekel bi, nekak račun o svojem delu ter da Vam poročam, kaj se je vršilo v dunajskem državnem zboru, sploh da tudi pozvem Vaše mnenje, ki mi bode kažipot za svoje nadaljno državnozborsko delovanje.

Vstopivšemu v državni zbor, bila mi je, kakor tudi drugim častitim mojim tovarišem dolžnost, preudariti, kje iskati si zaveznikov, ker brez teh osobito zastopniki manjših narodov ne morejo ničesa doseči. Naravno je bilo, da smo se takoj združili z najožjimi sobrati svojimi, to je s Hrvati-Dalmatinci, ter napravili zvezo slovensko-hrvatsko, ki je potem po daljšem vsestranskem posvetovanju odločila se, da vstopi v tako zvani Hohenwartov klub, ako ta sestavljen iz češkega veleposestva, iz nemških konservativcev in Bukovincev sprejme vse pogoje, da nam namreč zagotovi svojo odločno in odkritosrčno pomoč v vseh naših naporih v dosego narodne jednakopravnosti, katera se nam krati deloma tudi na Kranjskem, osobito pa trdovratno zadržuje na Koroškem, Štajerskem in Primorskem.

Spisane take pogoje je v imenu slovensko-hrvatske zveze prebral v to pooblaščeni zvezni član

LISTEK.

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamothe.

(Dalje.)

„Nasprotno nameravam vso Irsko s tem razsvetiti,“, pravi Irvinghton in meša tekočino, „in sicer tako svetlo, da se bo videla razsvetljava raz obrežij Anglije.“

Te besede je govoril s tako čudnim naglasom, da se jih je mladi Irec, ne da bi jih umel, prestrašil. Amerikanec pa je vedno mislil, da ga doktor vara, zato šaljivo nadaljuje:

„Povejte mi vendar, strijc, kedaj mislite svoje sveče dati v kupčijo?“

„Pred letom dni znane bodo vsakemu pod imenom — pomni dobro moje besede, Jan, — ogenj Fioncev!“ (T. j. ogenj sinov Fiona.)

Tobija se v tem trenotju povrne z ločjem; pri besedi „ogenj Fioncev“ veselo poskoči in zakliče: „Ali je mogoče? Toraj se vam je posrečilo?“

„Tu je,“ pravi doktor. „A bodi tiho! Nevernika naj se sama prepričata; pripravi ločje!“

Diplar je postavil kakor snopje po konci, v njih sredo postavi doktor odprto steklenico, potem vpraša nečaka: „Koliko je ura?“

„Enajst, jedna četrt še manjka.“

„Prav dobro! Ko bode kazalec tvoje ure kazal pet minut pred 4. uro zjutraj, razsvetlilo se bode ločje, kakor baklja. Sedaj pojdimo spat!“

Povrnivši se na svoj prostor, ugasne svečo in tema zavlada v jami. Četrt ure pozneje spali so vsi, razven Petra; slonel je zamišljen ob stebru in mislil na Zaliko. Počasi so pretekle ure v tej tihoti, katere ni druzega motilo, nego kapanje vodenih kapljic, ki so se za trenotje pomudile na koncu kapnika, raz katerega so potem padale v kristalno posodo. — Dvajsetkrat že je mislil Peter, da so tovariši zaspali določeni čas; a buditi se ni upal, kajti zaupal je brezpogojno doktorjevi učenosti.

Slednjič ne more nestrpljivosti svoje več premagovati in prime diplarja za ramo. Ta se vskloni in pravi: „Gospod Irvinghton, čas bo vstati!“

Irvinghton, ki je imel vselej lehko spanje, ga zavrne: „Ako bo čas, zasvetila nam bode baklja.“

„Kaj je?“ godrnja vzbujeni Firebrand.

„Kmalu bo čas vstati,“ odgovori doktor.“

„Škoda,“ zavrne Jan, „nikoli nisem še tako sladko spal. In sanjalo se mi je — temu je kriva vaša čarodejna luč — da sem zažgal vojašnico polno rudeče-suknjarjev z vašim ognjem!“

„Še več bodemo videli,“ pravi diplar.

„Česar pa ne vidim, je obljubljeno čudo,“ zavrne neveren Amerikanec.

„Gotovo še ni čas pretekel!“

„Dobro bi bilo, da bi se prepričali,“ opomni Peter.

Komaj pa je izgovoril, zasije v temini rudeča, z dimom obdana pika. Dve sekundi pozneje razpoči se stekleničica, tekočina se razlije in velikansk plamen razsvetli jamo z najbleščečjo svetlobo; Amerikanec in druga se z rokami pred očmi branita slepilne svetlobe.

Jan pogleda na uro; kazala je pet minut pred 4. uro.

„Krasna iznajba!“ zakliče; „v imenu hiše Butterflee in dr. ponujam vam za-njo 10.000 dolarjev.“

„Angleži bi jo dražje plačali,“ odgovori doktor.

„In jaz — jaz sem pripravljen, jim ponuditi,“ dé diplar, katerega obličje, razsvetljeno od rudeče luči, je izraževalo divje veselje.

„Pomagajte mi, da izbrišemo sledove našega tukajšnjega bivanja,“ opomina doktor; „ako kak pastir tu sem zajde, ne sme vedeti, da je že kdo tu bival.“ —

„Sedaj,“ nadaljuje doktor, ko je bilo vse v redu „gremo vsak po svojih potih. A pazite! Na kolodvoru v Limericku se ne smemo več poznati, še manj v Dublinu. Jaz sem učenjak, ki radi bazaltov potujem. Ostal bom v hotélu Clare. Pisma založite na pošti, po isti poti odgovarjal bom jaz. Jan in Peter boste ogledovala mesto kot ameriška trgovca, ki stanujeta v hotélu ‚Northumberland‘. Slučajno bodemo skupaj potovali, a govorili bodemo le tedaj, ako bomo sami v vagonu. Tobija, ti boš, kot ubogi

gosp. profesor Šuklje in veliki konservativni klub je z moško besedo, brez najmanjšega ugovora ali pridržka povsem sprejel naše pogoje.

Tako je naraslo število članov v konservativnem klubu, vštevši moravske češke poslance, blizu na 90. Toda če tudi je velik ta klub, vendar je skušal najti zaveznikov. Žal, da so se Poljaki odrekli za staro zvezo velike desnice ter izrekli se za politiko tako zvane proste roke. Pokazalo se je to koj pri adresni razpravi. Presvetli cesar in vladar nagovoril je poslance pri otvorjenju državnega zbora s posebnim prestolnim govorom in parlamentarna navada je, da ljudski poslanci odgovoré na prestolni govor s posebno adreso, v kateri izražajo tudi oni, kako mislijo postopati in varovati pravice narodov, ki so jih tje poslali, in v koliko se strinjajo z nazori, ki so bili navedeni v prestolnem govoru, v katerem krona in nje ministri naštevajo pot, po kateri mislijo vladati. Teden za tednom je prešel, a ni bilo mogoče najti večine, ki bi bila enega mišljenja, v katerem bi se imela glasiti in sestaviti adresa. Ni bilo mogoče najti dostojne večine, ki bi bila pripravljena sprejeti v adresni načrt to, kar je naš veliki konservativni klub zahteval, namreč da se v adresi mora izraziti naša zahteva po narodni enakopravnosti, in da mora biti vzgoja mladine versko-nravna! In naposled je odpadla adresa ter so se zastopniki vseh narodov zjedinili na to, da se izreče presvetlemu vladarju zvesta udanost vseh njegovih narodov.

Da je bil naš položaj pri takih razmerah jako težaven in, recimo naravnost, za nas britek, je razumno. Poudarjalo se je celó tudi v najvišjem prestolnem govoru, da naj nastopi nekako politiško premirje ter da se naj državni zbor složno bavi le z narodno gospodarskimi vprašanji. Lahko so takemu pozivu sledili nemški liberalci sploh, ki imajo zagotovljene vse narodne pravice in ki so tudi dobili šolstvo v svojo oblast, vrejeno po svojih liberalnih nazorih, kar bi moralo nedotakneno ostati. Tudi Poljaki so v tem oziru lahko bili mirni, ker zagotovljen jim je narodni obstanek in šolo imajo v svoji oblasti. A drugače je za druge narodne poslance, osobito pa za nas Slovence in Hrvate ter tudi Čehe. In pravo je zadel blizu 80letni stari češki poslanec v narodni borbi osiveli dr. Trojan, ko je v adresnem odseku rekel: Vi, ki ste nasičeni, Vam še celó ugaja, da imate mir in da nekaj časa počivate, da prebavite dobro, kar ste zaužili; a mi, ki smo še lačni in se moramo tudi nasititi, nam ne ugaja ta klic po miru, mi moramo delovati, da dosežemo svojim narodom one pravice, katere vi uživate. Ko te dobimo, radi se bomo udali tudi mi počitku in pozivu na mirno gospodarsko delovanje.

Naša slovenska delegacija je svoje mišljenje tudi pri glavni razpravi državnega proročuna po svojem v to določenem govorniku gosp. prof. Šukljeju izrazila očitno in navedla v glavnih potezah našega naroda zahteve ter pogojno izrekla v nadi, da se naše pravične zahteve uslišijo, da še to leto glasujemo za državni proračun. Izmed slovenskih poslancev govorili so tudi gg.: kanonik Klun, dr. Ferjančič, Kušar, Robič in jaz. Skušali smo doseči kaj za našo domovino vsaj v gmotnem oziru in jaz, zavedajoč se dolžnosti do svojega volilnega okraja, govoril sem, da bi vendar že ministerstvo privolilo 50% na 140.000 proračunjenih stroškov za vravnavo Mirne.

V mojo radost morem povedati, da bode vis. kmetijsko ministerstvo vendar konečno dovolilo 70.000 v to svrho, tako da bo mogoče iti na toliko potrebno vravnavno delo Mirne. Upati je, da se bo dobila tudi državna podpora za napeljavo vode iz Krke v Suho Krajino, ter ta kraj tako rešil hude bêde vsled pomanjkanja zdrave pitne vode. Nadejati se smemo tudi državne podpore za grajenje ali napravo mostu čez Savo pri Radečah, kar bo gotovo tudi služilo v korist dolenjski pokrajini.

V političnem oziru pa je bil in bo, žal, tudi še jeseni položaj nejasen in resen, ker večine prave ni najti; le zjedinjena nemška liberalna levica, združena s Coroninijevci in s Poljaki bi mogla sestaviti večino. Upajmo pa, da Poljaki ne bodo pozabili, kako so jim bili vedno zvesti drugi slovanski poslanci, ter da so tudi oni narod slovanski. Konservativni klub s Poljaki pa brez Mladočehov zopet nima večine. Ti pa gledé konfesijonalnih načel zopet ne marajo združiti se s konservativci. To je povod veliki nejasnosti položaja. Mi bomo delovali na to, da se zopet omogoči večina, ki bo pravična narodom širne Avstrije in ki bo tudi vse državno javno življenje vravnavala po krščanskih načelih.

Zeló razjedena so tla; oholo se šopiri po velikih mestih socijalni zmaj, ki nima prav nobenega pozitivnega verskega značaja ali temeljna. Zato moramo vse postavodajalstvo spraviti na krščanstva temelj in skrbeti, da bodo avstrijski narodi tudi versko vzgojeni.

Da se zboljša položaj ljudstva, treba, da se narodi omikajo in učé ter da napredujejo, toda njih napredek naj sloni na edino zdravi verski podlagi. Treba, da vlada in država ter ljudski zastopniki doseči skušajo krščansko socijalno reformo, kakor to uči tako prekrasno v svoji okrožnici modri sv. oče Leon XIII.

Velika so bremena in ker ni mogoče brez davkov državi obstati, delati je na to, da se nižji slojevi davkoplačevalcev primerno razbremenijo, zato pa priteguejo k davkoplačevanju visoki in bogati slojevi raznih stanov. In to namerava tudi državna vlada sama, ki je tudi v prestolnem govoru napovedala davčno reformo, ki bo slonela na personalni prihodninski podlagi, ki bode naraščajočega značaja, to je, najnižja prihodnina bo le malo, srednja že več in velika prihodnina pa potrojeno v primeri z malo ali najnižjo obdačena. Da bo konservativna stranka, h kateri spadajo vsi južno-slovanski poslanci, glasovala za tako reformo, je jasno, saj ona želí, da se omogoči obstanek hudo propadujočemu kmetijstvu in malemu obrtnemu stanu.

Ogromni so stroški državni; ne bom Vas mučil na dolgo, ker Vam je že Vaš čast. gospod deželni poslanec kaj veliko naštel. Sevéda še večje in ogromne so številke državnega gospodarstva. Naj navedem le najvažniše, da bodete mogli presoditi vse. Treba je le za skupne državne namene, osobito za vojaštvo čez 100 milijonov, za obresti državnega dolga, katerega je 3870 milijonov, treba na leto 148 milijonov, za ministerstvo notranjih zadev 20 milijonov, od teh za politiško upravo 5, za javno varnost 4, za državne ceste 5, za vravnavo državnih rek 3 milijone. Za brambovsko ministerstvo $17\frac{1}{2}$ milijona, od katerih gre za žandarmerijo 5 milijonov. Za naučno ministerstvo blizu 2, za visoke šole 3, za srednje šole $5\frac{1}{2}$ milijona, za učiteljišča in ces. ljudske šole nad $1\frac{1}{2}$ milijona, za bogočastje 3 milijone; za finančno ministerstvo, to je za urade, ki nabirajo državne davke in pristojbine, treba 20 milijonov; za justično ministerstvo 21 milijonov; za pošte in telegrafe 27 milijonov stroškov, ki pa so pokriti z 31 milijoni dohodkov, katere dajejo pošte in telegrafi. Za državni penzijski zaklad gre $17\frac{1}{2}$ milijona; za podporo železnicam in drugim trgovinskim prometnim družbam 7 milijonov.

To so ogromne številke!

Pokrijejo se pa te državne potrebščine z zemljiščnim davkom, ki znaša blizu 36 milijonov, s hišnim davkom, ki znaša skoro 30 milijonov, z obrtnim davkom, ki znaša skoro 11 milijonov, s prihodninskim davkom, ki znaša 25 milijonov, na colnini se dobi 38 milijonov. Užitninski davek tudi mnogo donaša, in sicer 104 milijone. Od žganja se dobiva nad 29, od vina $4\frac{1}{2}$, od piva 25, od mesa $5\frac{1}{2}$, od sladorja 22, od petroleja nad 4 milijone.

Dokaj donašajo tudi indirektni davki, na pr. sol nad 20, tobak $53\frac{1}{2}$, koleki 19, pristojbine, takse, prepisnine 33, loterija $7\frac{1}{2}$, mitnice $2\frac{1}{2}$ milijona, kateri znesek pa bo zanaprej za 630.000 gl. manjši, ker je državni zbor sklenil odpraviti mitnino na državnih mostovih. Kmetski stan kaj težko prenaša osobito zemljiški davek, pa tudi prepisnine, pristojbine ga hudo zadenejo, zato se bo skušalo tudi od vlade doseči, da se prepisninske pristojbine in enake takse primerno znižajo in tako olajšajo bremena osobito revnejšim vrstam, da se reši propada kmetski stan, ki je pravi steber države, ter da se utrdi sploh mali in srednji stan kmetski in obrtni, in da se sploh zabrani, da bi kdaj tudi v nas nastale razmere enake n. pr. angleškim, kjer so le veliki posestniki in najemniki ali hlapci, veliki tovarnarji in njih brezštevilni tovarniški delavci, pravi trpini!

Da se to doseže, na to bodo delali vsi slovenski poslanci. V tem duhu in smislu hočem tudi jaz po svoji moči v družbi s svojimi tovariši delovati ter tako izvrševati mandat, s kojim ste me počastili, vedno v svesti si, kaj dolžujem kot poslanec poštenega ter vernega slovenskega ljudstva svoji ljubljeni slovenski domovini.

K sklepu le še prosim, izrazite se in naznanite mi želje in težnje, pišite mi, vsikdar bom radostno in hvaležno sprejel taka naročila in skušal jih s pomočjo svojih tovarišev izpolniti. (Živahno, dolgotrajno odobravanje.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. septembra.

Notranje dežele.

Prihod cesarjev na Češko. Mladočeško glasilo pozivlje češko prebivalstvo, da bi ob prihodu cesarjevem razobesilo le deželne zastave. Graja pa župana in mestne světnike praške, ker so sklenili, da se na mestnih poslopjih razobesijo poleg deželnih tudi cesarske zastave.

Državni zbor avstrijski snide se dné 10., ogerski pa že dné 3. oktobra. Takoj v začetku zborovanja bode se jima predložil državni proračun. Govorí se, da bode avstrijski državni zbor proračun rešil že do konca leta, kar pa ni verojetno. Posvetovanja v budgetnem odseku in pa zborovanje delegacij bode vzelo precéj časa in budgetna debata bi morala biti jako kratka, ko bi hoteli tako hitro državni proračun rečiti. Vlada bi seveda rada, da se državni proračun hitro reši, kajti politični razgovori pri budgetni debati jej posebno ne ugajajo. Njej je mnogo na tem, da se sedanji politični po-

---

diplar, vstopil v tretji razred. V Dublinu oddaj diplo v ‚Liberties' in vrnivši se sedi na stopnjice hotéla, v katerem bosta Jan in Peter. Ako bosta izšla po mestu, ponudi se jima za vodnika. Tem načinom popelješ ju najprvo v ‚Liberties" in kamor bosta želela. — Ne govorite nobene neprevidne besede, tudi v ‚Liberties' ne, kajti povsod so zasledovalci in ogleduhi. Ne govorite o polemiki, karkoli bi tudi videli. Pustite jih, naj se javno bojujejo, kateri se hočejo. Mi — mi smo ‚sinovi noči' in delujemo v temi! — Ali mi imate še kaj sporočiti, Peter?"

„Nekaj važnega vas prosim, gospod Irvinghton! Kaj naj storim, ako dobim Zaliko in druge!"

„Preskrbite jim spodobne obleke, naznanite meni o tem, a ne vodite jih seboj v hotél. Lehko se zgodi, da se istočasno odpeljejo z nami v Cork, kjer jih boste preskrbeli s stanovanjem ali pa jih poslali na Francosko, kjer naj počakajo konec vojske!"

„Ako pa —"

„O vem, da imate v tej zadevi še marsikaj pripomniti — a glavna stvar je, da najdete nevesto in jo spravite v Cork; tam nas ne bo nič oviralo, da se o daljnem postopanju posvetujemo."

„Da, najmodrejše bo to," dé Peter, „torej storim po vaših ukazih!"

„Pojdimo!" reče doktor in stopi z bakljo naprej.

Uro pozneje odpeljali so se vsi štirje z vlakom po ravnini, ki jo preteka Shannon in v kateri se zrcali „Deary"-sko jezero, ki je posejano z otočki, polnimi razvalin in krasnih gozdov. —

Bili so sami v kupeju. Irvinghton uporabljal je vso svojo govorniško silo, da bi Petru dokazal, kako nasprotno je njihovim blagim namenom katoliško duhovstvo. A ne, da bi se nad njim zjezil ali je celó zmerjal, ampak obžaloval je je, da mu čistost in svetost njih stanu ne dovoljujeta, da bi se združilo z rodoljubi in da — po brezkrajni svoji ljubezni do bližnjega presljepljeno — propoveduje le potrpežljivost in odpuščanje, mej tem, ko je rešitev mogoča le po vstaji in maščevanju, to je po poti pravice.

Peter je hrepenel po osveti in slišavši take besede, skušal je, da bi to svoji lastni vesti dokazal. — Firebrand, kateremu so bili taki duševni boji neznani, naslonil se je skozi okno ter si s svojim nožem — prav po amerikanski — obrezoval nohte.

„Ah," zakliče naenkrat, „tu je kmalu postaja, vsa polna rudeče-suknjarjev; ne bomo dolgo sami!"

„V istini," dé doktor, pogledavši skozi okno; „v Parsostownu smo. Tu bodemo prestopili v drug vlak. Ne pozabita, da se ne poznamo!"

Ko se je vlak ustavil, hitro poberó vsak svoj zavojček in hité k drugemu vlaku.

„Tudi tu bomo sami," vsklikne Amerikanec.

Molčé, a resnim obrazom pokaže mu doktor na dve, v kotu ležeči sablji.

„Za vraga!" zakliče Jan in stopi k Petru, ki je stal pri oknu.

(Dalje sledi.)

ložaj ne pojasni, ker le tako lahko gospodari po svoji volji. Ko bi pa budgetna debata natančno pojasnila stališče vsake stranke in bi se stranke morale ločiti po načelih svojih, prišlo bi do tega, da bi ministerstvo več večine ne imelo za svojo omahljivo politiko.

Mladočehi. Poslanec Masařik je v Strakonici v mladočeškem klubu priznal, da mej Mladočehi ni jedinosti. On je odločno proti vsakemu radikalnemu postopanju. Mladočeški radikalci nemajo nobenega programa. On je tudi proti pasivni opoziciji. Pred vsem je pa treba, da se Mladočehi bolje organizujejo in se osnuje nov list, ki ne bode predrag in bode stvarno pisal. Državnopravni program se dá uresničiti le na podlagi poštene sprave z Nemci.

Vnanje države.

Srbija. Shod radikalcev v Žajčaru je izrekel zahvalo vladi, da je tako ugodno rešila vprašanje kraljevih starišev, to je z drugimi besedami, shod je odobril odstranitev kralja Milana in kraljice Natalije iz Srbije. Z izgnanjem kraljice neso bili sprva vsi radikalci zadovoljni, ali sedaj so se pa preverili, da je vlada modro ravnala.

Rusija. Z začetka se je iz Rusije prepovedalo izvažati samo rž. Mislilo se je, da bode že to zadostovalo, da se prepreči glad. Vlada je pa kmalu spoznala, da to ne zadostuje, in je prepovedala tudi izvažanje pšenice v Perzijo. Saratovsko zemstvo pa misli, da še te prepovedi ne zadoščajo, in je v izrednem zasedanju sklenilo prositi vlado, da prepové tudi izvažanje ovsa in prosa. Pomanjkanje je tako hudo, da s polovičnimi naredbami ni nič pomagano.

Rusija in Nemčija. Berolinska „Kreuzzeitug“ odločno zanikava, da bi bil nemški cesar povabil carja v Berolin, poslednji pa bi bil povabilo odklonil. Stvar pa najbrž ni popolnoma izmišljena, če tudi ni popolnoma taka, kakor jo je naslikal dopisnik „Kölnische Zeitung“. V Berolinu bi bili gotovo radi videli, da bi car prišel v Berolin, kajti s tem bi bil uničen ves uspeh kronstadtskega pohoda. Verojetno je torej, da so zaupno poprašali, bi li car vsprejel povabilo, in na to zaupno vprašanje došel je zanikaven odgovor. Sedaj seveda cesar Viljem carja ne bode vabil. V bistvu ima najbrž kolonjski list prav, formalno pa berolinski.

Italija. Nepričakovano našla je opozicija novo orožje proti vladi. Dva italijanska generala sta se dvobojila zaradi dogodkov v Masavi. Mej obema je bil nastal razpor zaradi pooblastil, ki sta jih dobila od vlade. Stvar je že pretresovalo ministerstvo, ali vladna razsodba obema ni posebno ugajala in zatorej sta sklenila vso stvar poravnati v dvoboju. Sedaj pa hočeta oba še odstopiti. Vlada si prizadeva, da bi ju obdržala. Opozicijski listi zlasti Crispijeva glasila pa hudo napadajo vlado, da ni preprečila tega dvoboja. Govori se že, da utegne Rudini odstopiti in na njegovo mesto priti zopet Crispi, kar pa ni posebno verojetno.

Francija. Sedanji predsednik republike francoske, Carnot, si je nakopal jezo radikalcev. Očitajo mu, da je klerikalec. Na svojem potovanju je vsprejel nekaj višjih cerkvenih dostojanstvenikov in bil ž njimi jako prijazen, kakor je sploh njegova navada. O kacih političnih zadevah se ž njimi ni pogovarjal, ali radikalni listi že v samem vsprejemu vidijo reakcijo in izjavljajo bojazen, da se zmerni republičani sporazumejo s konservativci in odpravijo vse sedanje liberalne zakone, pred vsem šolski zakon. Vsak razsoden človek bi bil mislil, da bodo radikalci veseli, če se tudi duhovščina sprijazni z republiko, pa se še jezé. Vidi se jim torej, da jih ne vodi republičanska ideja, temveč le sovraštvo do katoliške cerkve.

Irska. Na Irskem snuje se nova narodna liga. Snovatelji nove lige so največ pristaši Parnellovi in zatorej smemo sklepati, kak bode njen namen. Sedanja liga prišla je ob ves vpliv, odkar je Parnell jel zgubljati veljavo. Snovatelji nove lige proglašajo, da se nova liga ne bode mešala v strankarske prepire. Na ta način mislijo privabiti v ligo mnogo Ircev, ki bi donašali doneske za zaklad, iz katerega bi se plačevali agitatorji za Parnella.

Nemčija. Kruppovi topovi ne zadoščajo več najnovejšim vojnim zahtevam. Nemška vojna uprava že misli, da bi se napravili novi topovi. Brezdimni smodnik zahteva drugačne topove. V malo letih Nemčijo čakajo novi veliki stroški za vojsko, za napravo novih boljših topov. Kdo vé, če potem ne bode še avstrijski vojni minister zahteval novih topov.

Trgovska in obrtnijska zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

II. Gosp. zborični světnik Anton Klein poroča v imenu odseka o računu za leto 1890. Po njem znašajo dohodki s pristojbinami za vpisane znamke in obrestmi od naloženih zbornicnih doneskov vred 8540 gld. 66½ kr., če se prišteje še začetna gotovina 3166 gld. 80 kr., znašajo vsi dohodki 11.707 gld. 46½ kr.

Troški znašajo 6175 gld. 84 kr., ostaje torej konec decembra 1890. leta gotovine 5531 gld. 62½ krajcarja.

Če se aktiva, obstojoča iz zastalih zborničnih doneskov s 499 gld. 86½ kr., prištejejo, nastane skupna vsota 6031 gld. 49 kr.

Če se odštejejo pasiva zastalih volilnih troškov s 150 gld., kaže se konec leta 1890 čiste imovine 5881 gld. 49 kr.

Proračunjena in odobrena letna potrebščina je znašala 6210 gld. 75 kr., a troškov je bilo le 6175 goldinarjev 84 kr., torej se je 34 gld. 91 kr. manj izdalo.

Prihranilo se je pri posameznih rubrikah skupaj 305 gld. 7 kr.

Nasproti pa se je več potrošilo 270 gld. 16 krajcarjev.

Prekoračeni zneski so razven onega v rubriki: „jubilejski ustanovni donesek“ neznatni, in tudi to se dá s tem utemeljiti, da se je donesek za leto 1889 z 200 gld., ki je v zborničnem računu za leto 1889 naveden kot pasivna točka, še le v letu 1890 izplačal in katerega je vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo dovolilo izdati z naredbo z dné 23. oktobra 1889. leta, št. 42.259.

Račun o pokojninskem zakladu zborničnih služabnikov za leto 1890 kaže imovine 9780 gld. 19 krajcarjev, in se je ta v letu 1890 pomnožila za 733 gld. 82 kr.

Ustanovni zaklad za onemogle obrtnike je konec leta 1890 znašal 1109 gld.

Ta ustanovni zaklad je bil ustanovljen povodom štiridesetletnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja Frančiška Jožefa I., in osem ustanov po 25 gld. se od leta 1889 vsako leto dné 2. decembra razdeli.

Sklep seje z dné 10. decembra 1889, kako dobiti ustanovno glavnico, oziroma vsako leto potrebni ustanovni znesek 200 gld. za „cesar Frančišek-Jožefovo jubilejsko ustanovo“, blagovolilo je vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo z ukazom z dné 12. januvarija 1890. leta, št. 53.906, potrditi in je zbornico pooblastilo, da postavlja do časa, dokler sedaj naložena ustanovna glavnica ne naraste do potrebne visočine, kar naj bi se doseglo z nadaljnimi prostovoljnimi doneski in z naraščajočimi obrestmi, — zgoraj navedeni, vsako leto potrebni ustanovni znesek 200 gld. v letne proračune.

Ker je z ozirom na navedeno vsoto še daleč oni čas, ko bo zbornica s svojim doneskom prenehala in se bo iz ustanovne glavnice same letni ustanovni znesek 200 gld. izplačeval, méni odsek, da bi izdatno pripomoglo, če bi se denar, katerega ima zbornica v blagajnici, porabil v ta namen, na kateri način bi se lahko zborični proračun za potrebni letni donesek 200 gld. v kratkem razbremenil.

V gotovini je bilo v blagajnici konec leta vsled zborničnega računa 5531 gld. 62½ kr., in tega denarja naj bi se znesek 2000 v omenjeni namen porabil in plodonosno naložil.

Ker so se navedeni zneski našli v redu, stavi odsek sledeče predloge:

1. Računska zaključka zborničnega računa in pokojninskega zaklada za leto 1890 in poročilo o stanju ustanovnega zaklada za onemogle obrtnike se odobravajo;

2. o računskih zaključkih se daje računodajalcu absolutorij;

3. pravilno opremljeni zborični račun je v smislu § 21. zakona z dné 29. junija 1868. leta, drž zak. št. 85, z računom pokojninskega zaklada zborničnih služabnikov vred predložiti potom c. kr. deželne vlade visokemu c. kr. trgovinskemu ministerstvu;

4. predlog, da se ustanovni zaklad „cesar Frančišek-Jožefove jubilejske ustanove“ nekoliko dopolni z zborničnimi sredstvi, predloži naj se z izkazom o stanju ustanovne glavnice konec 1890. leta visokemu c. kr. trgovinskemu ministerstvu v odobritev, v kateri namen naj se naprosi c. kr. deželna vlada, da predlog podpira. — Predlogi se vsprejmó.

(Dalje slédi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. septembra.

(**Državni zbor**) se snide, kakor se poroča, dné 10. oktobra, delegacije pa dné 9. novembra. Avstrijski in ogerski državni zbor se bodeta najprvo posvetovala o državnem proračunu

(**„Glasbena Matica“**) je vsprejela doslej v glasbeno šolo 215 gojencev, in sicer 128 za klavir, 28 za gosli, 6 za solo-petje in 52 za druga godala in trobila. Podučevali bodo: G. Gerbič klavir, solopetje in glasbeno teorijo, gospa Gerbič, gospodičina Cetinovič in g. Hofmeister poučevanje na klavirju, gosp. Stiaral na goslih in trobilih. Odbor je tudi takoj poskrbel za dobro učiteljsko moč na mesto g. Moserja, ki je šel v Zagreb.

(**Iz moravskega dekanata,**) kjer je „Katoliško tiskovno društvo“ že dosedaj imelo dva uda-dobrotnika — čč. gg. Gross in Kepec — došel je za napravo nove tiskarne vnovič velikodušen dar. Poklonil je namreč v imenovani namen preč. gospod dekan Tomo Kajdiž sto goldinarjev, ravno toliko č. g. župnik Josip Preša, nadalje trije novi udje-ustanovniki in drugi gospodje toliko, da je društvenemu odboru izročila pošta veliko, ob pastoralni konferenciji dné 9. septembra t. l. nabrano svoto — 269 gld. Živeli podpiratelji katoliškega tiska! Bog plačaj.

(**Tržaška „Edinost“**) nas je v včerajšnji številki počastila kar s tremi članki. Mi bi jej bili od srca hvaležni za odkrite besede, ko bi se njeni čestiti sotrudniki ne držali reka nemškega pisatelja, da so v Bolonji veliki učenjaki in majhni psi, v Florenciji pa majhni učenjaki in veliki psi. — Prvi članek ima naslov „Klasična priča“, katero „Edinost“ v zmagoslavlji (?) privleče na bojišče kot oprodo proti našemu listu. Ta „klasična priča“ je znani dolenjski člankar „Novic“, mož, katerega čislamo kot uzornega rodoljuba in katolika, kakoršnih si želimo; žal, da ta izkušeni rodoljub ne vidi za kulise tam, kjer hočejo igrati na prve gosli, in da vidi vse v drugi luči, kakor je v istini. Mi pazljivo zasledujemo „Novic“ najnovejša razmotrivanja, ki so polna predsodkov in zmot. Ko on izgovori, odgovorimo mu mi, do tedaj pa mir besedij. — Drugi članek slôve: „Predobro se jim godi.“ Dotični člankar skuša dokazati, da je naš list kriv vsega prepira, da „zatiramo v ljudstvu trezni razum, morimo živo zavest s frazami in fantazijami, izmišljenimi v ta namen, da begamo nezavedno ljudstvo itd.“ Končno nam prorokuje politično smrt, češ, da smo „naduti“, ker se nam predobro godi. Mi želimo člankarju iste dobrote, katere mi uživamo, pa malo več — treznosti. — Tretji članek pogreva že prekuhano stvar o slovenskih pridigah v tržaških cerkvah. Mi smo dotične dopise prejeli od oseb, o katerih resnicoljubivosti nesmo dvomili niti trenotek in še danes ne dvomimo. Če se je vprašanje rešilo morda slovenski stvari na škodo, ni krivda našega dopisnika, še manj pa našega lista.

(**Ogenj.**) Iz Cirknice se nam poroča: Dné 22. t. m. malo pred 8. uro zjutraj je začel goreti skedenj posestnika Matije Barage. Kako je ogenj nastal, še ni znano. Domači gasilci so hitro prišli pomagat, pridružili so se jim tudi gasilci iz Dolenje Vasi. Obe društvi ste delali z vsemi močmi in tako obvarovali hišo posestnika Furlana, ki je s slamo krita in le par metrov oddaljena. Ogenj je s tako silo segal po strehi, da se je trikrat unela, pa gasilci so vselej zadušili ogenj. Ljudje so pritisnili od vseh stranij, ženske pa so pridno donašale vodo. Za Cirknico je bila velika sreča, da je po noči dež namočil strehe in da so bili ljudje doma. Ko bi tega ne bilo in mirna sapa, velik del Cirknice bil bi pogorišče. Vsa hvala vrlim gasilcem! Pogorelec je bil zavarovan za nizko svoto; škode ima mnogo več, ker mu je zgorelo mnogo sena in nekaj vôz. — Dné 19. t. m. popoldne pa je nastal ogenj v hiši posestnika Andreja Demšarja v Stari Vasi v logaškem okraju. Pogorela so mu vsa poslopja in 11 prašičev, sosedu Antonu Seljaku vsa poslopja in 7 repov živine, Jakobu Oblaku tudi vsa poslopja in jedna telica. Vse škode je do 6690 gld., zavarovani pa so bili za 2700 gld.

(**Novi okrajni zastop ptujski**) obstoji iz 19 Nemcev, oziromo nemčurjev (in sicer je 10 zastopnikov trgovcev in industrijcev ter 9 mestnih zastopnikov) in 21 Slovencev (10 iz skupščine veleposestva, 10 iz skupščine kmečkih občin in 1 zastopnik trške občine M. na gori.

(**Katoliška tiskarna v Celovcu.**) Celovški dopisnik „Südst. Post“ piše o novi katoliški tiskarni: Tukajšnjo liberalno glasilo bruha ogenj in žveplo proti mestnemu zastopu, ker je dovolil novo tiskarno. Tarna, da hoče gospod knezoškof deželo „pokatoličaniti“ in v ta namen ustanoviti „klerikalni“ dnevnik. Ta krik pa prihaja v prvi vrsti od nekaterih liberalnih tiskarn, ki se bojé nove konkurence. A ta strah je malo utemeljen, ker le tiskarna družbe sv. Mohorja bode čutila izgubo. Sicer pa je družba sv. Mohorja na tako trdnih nogah, da je ta prememba ne more ganiti. Če pa je strah liberalcev

kot politične stranke opravičen, to pokaže bodočnost. Da bodeta oba nemško - konservativna lista s svojo tiskarno bolje vspevala, to je verojetno; a neverojetno je, če tudi je želeti, da bi „Kärntner Volksblatt“ kmalu postal dnevnik. Primanjkljaj bil bi prevelik. Morda poskusijo z dvojno številko na teden, kar bi bilo že lep napredek. Da pa bi časnik deželo „pokatoličanil“, to je nemogoče, in ko bi vsak dan izhajal dvakrat; za to je treba marljivih somišljenikov, ki bi hodili od hiše do hiše. A tacih nema stranka, ker tu velja „Lei lassen“.

(**V Prago**) se je v torek s posebnim vlakom pripeljalo 141 Slovencev, katere je na kolodvoru pozdravil znani g. Lego. Pred kolodvorom je bilo do tisoč občinstva, ki je goste navdušeno pozdravljalo.

(**Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani**) priredi dné 26. in 27. septembra t. l. slavnost svojemu društvenemu predsedniku, velečast. gospodu profesorju Ivanu Gnezdi, v zahvalo za njegovo petindvajsetletno društveno delovanje. — Vspored: 1. 26. septembra zvečer. Podoknica in čestitanje. 2. 27. septembra ob 9. uri zjutraj: Slavnostni govor in slovesna sv. maša v cerkvi Srca Jezusovega. 3. Po sv. maši skupno fotografovanje. 4. Ob 1. uri popoldne: Skupen obed, pri katerem svira vojaška godba, v dvorani društvene hiše. 5. Ob polu 6. uri zvečer: Večerna veselica z naslednjim vsporedom: a) Prolog. b) „Slavnostna kantata“, A. S. c) „Pozdrav, zbor, Ign. Hladnik. d) „Lastovki v slovo“, osmospev z bariton-solo, A. S. e) „Na planine“, zbor, P. H. Sattner. f) „Pevska“, pojó pevci katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Šentvidu, J. Kocijančič. g) Novi zvon ali srečna sprava“. Selska igra v treh dejanjih, priredil Anton Kržič.

(**Iz Št. Vida pri Ljubljani**) se nam piše: Slavnost petindvajsetletnice naše čitalnice in njenega ustanovitelja g. Blaža Potočnika dné 4. okt. obeta biti jako lepa. Vabila se že razpošiljajo in gostov je že obilo napovedenih. Slavne čitalnice in bralna društva posebno opozarjamo na to slavnost.

(**Umrl**) je dné 22. t. m. v Gradcu gosp. Janez Šega, c. kr. sodnik v pokoju, po dolgi in mučni bolezni v 75. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče. Naj v miru počiva!

(**S sv. Višarij**) se nam piše: Dné 22. t. m. smo imeli jako hudo vreme. Toča je pokrila vse vrhove, potem je nastala grozna nevihta z gromom in bliskom. Proti jutru se je naletelo snega pol čevlja na debelo. Živo srebro v toplomeru je stalo predpoldnem pod ničlo.

(**Romarski vlak na Trsat.**), ki se odpelje v soboto, dné 3. oktobra t. l., priredi „Katoliška družba“ pod pokroviteljstvom prečast. g. prošta dr. Jarca in vodstvom prečast. g. Jožefa Bizavičarja, frančiškanskega gvardijana, povodom slavnosti šeststoletnice prenesenja božje hiše iz Nazareta na Trsat pri Reki. Vlak odide iz Ljubljane v soboto dné 3. oktobra, ob 9. uri 15 minut dopoldne, iz Celja ob 6. uri zjutraj, in iz Trsta ob 9. uri 55 minut dopoldne, ter dospé v Reko ob 4. uri 40 minut popoldne. Slavnost bode veličastna, udeležilo se je bode mnogo duhovnikov, takoj ob dohodu v Reko razvrstili se bodo udeleženci v sprevod; na Trsatu bode slovesen sprejem, nato pridiga v slovenskem jeziku, péte litanije z blagoslovoma. V nedeljo, dné 4. oktobra, ob 6. uri zjutraj slovesna sv. maša s slovensko pridigo, jednako tudi ob 10. uri: popoldne ob polu 3. uri pa péte litanije in nagovor. — Vozna cena je znižana na polovico, in sicer iz Ljubljane za tretji razred gld. 3·50, drugi razred gld. 5·25, iz Celja tretji razred gld. 5·60, drugi razred gld. 8·45; iz Trsta pa tretji razred gld. 3·50, drugi razred gld. 5·25. — Vstopiti se more na vseh postajah med Celjem - Ljubljano do Trnovega, in Trstom do Gorenjih Ležeč, in je cena primerna. Povratna vožnja je dovoljena do 16. oktobra t. l. z dvakratnim poljubnim izstopom, vendar pa se oni udeleženci, ki se hočejo takoj vrniti na dom, odpeljejo s posebnim vlakom proti Ljubljani in Mariboru v nedeljo, dné 4. oktobra, iz Reke ob 5. uri 25 minut zvečer. Jako ugodna je prilika za one udeležence, kateri nameravajo obiskati Trst, ker je vozna cena jako neznatna, in sicer plačajo na postaji v Šentpetru za tja in nazaj za tretji razred le gld. 1·75, za drugi pa gld. 2·60. — Vozni listki dobivajo se pri odboru „Katoliške družbe“, na porti frančiškanskega samostana in v pisarni gosp. J. Paulina na Marijinem trgu štev. 1 v Ljubljani.

(**Prva sremska družba tamburašev**) iz Zemuna priredi danes zvečer ob polu 8. uri v čitalnični restavraciji veliki koncert pod vodstvom kapelnika g. Burovca. Tamburaši so vsi uniformovani. Vstop je prost.

(**Omejitev nakladnih in razkladnih rókov**) radi rastoče potrebe voz na c. kr. avstrijskih državnih železnicah zahteva, da bodo i nadalje na onih železniški progah, podrejenih generalnemu ravnateljstvu avstrijskih državnih železnic (izvzemši gališke črte), z veljavnostjo z dnem 1. oktobra 1891. leta znižani róki za nakladanje oziroma razkladanje raznovrstnih voz za blago od dvanajst na šest dnevnih ur.

(**Duhovniške premembe v krški škofiji.**) S sv. Višarij je čast. g. Fr. Lenz premeščen v Spodnji Dravobreg, čast. g. Kirchmaier v Ljibeliče, čast. g. Krejči za provizorja v Keruški Most.

(**Učiteljsko društvo za sežanski okraj**) zboruje v proslavo desetletnice obstanka svojega dné 1. oktobra ob 10. uri dopoldne v Sežani. Dnevni red: 1. Praktičen poskus iz prirodoslovja. 2. Verifikacija zapisnika zadnjega zborovanja. 3. Slavnosten govor. 4. Prostovoljno predavanje. 5. Razni nasveti.

(**Trtno uš**) so zasledili v občinah Podlehnik in Gruškovec v Halozah.

Telegrami.

Dunaj, 23. septembra. Presvetli cesar je danes zjutraj ukazal, da mu sporoče o zdravju grofa Taaffe-ja. — Truplo francoskega generala Lassalla so izkopali brez kakega dogodka. Truplo so dejali v voz na zapadnem kolodvoru; navzoči so bili nadvojvodi Albreht in Viljem, vojni minister, korni poveljnik in častniki.

Dunaj, 24. septembra. Zjutraj izdani bulletin o zdravju grofa Taaffeja se glasi: Žila 80, vročina 36·7, splošno počutje povoljno, oteklina neznatno razširila na desno. Cesar je tudi danes povprašal po zdravju; tukaj bivajoči nadvojvode so včeraj in danes večkrat vprašali o zdravju. Ministra Bauer in Schönborn in načelnik generalnega štaba, Beck, so danes zjutraj osebno povprašali o zdravju Taaffejevem.

Zagreb, 23. septembra. Vsled dogodka z zastavo v Gospiču je obsojenih 7 trgovcev, 1 lekar in trije obrtniki na dva- do štirinajstdnevni zapor. Te kazni so v zvezi tudi z dogodki ob prihodu dalmatinskih gostov.

Rim, 23. septembra. Sv. oče je danes zjutraj sprejel novega generala frančiškanskega reda, o. Carattelija, in mu dal blagoslov.

Kodanj, 24. septembra. Iz Moskve se poroča, da je velika kneginja Aleksandra nocoj o polnoči umrla.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplivno, delovanje prebavnih organov vrejajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (1300—191)

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
23	7. u. zjut.	733·0	10·2	sl. zapad	dež	28·10 dež
	2. u. pop.	733·0	9·6	zm. svzh.	„	
	9. u. zveč.	736·9	9·6	„	oblačno	

Srednja temperatura 9·9°, za 4·0° pod normalom.

V najem se vzame
špecerijska prodajalnica
na deželi ali v mestu na kakem predmestji.
Natančneje se izvé pri upravništvu tega lista. (1373) 2-2

Dve novi cerkveni uri
imam na prodaj. Prva za zvonove do 10 stotov za **200—250 gld.**; druga za zvonove od 20 do 30 stotov za **300—350 gld.**
Delo je dobro in jamčim za deset let.
Janez Brunskole,
(1381) 3-1 urar na Vrčicah št. 18, pošta Semič.

Največja zaloga
šivalnih strojev
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Najnižje cene.
Ugodni vplačilni obroki se dovoljujejo. (1382) (30-1)
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vršé se točno trajno in ceno.

Od pluga do krone.
(1359) 12—10

Dunajska borza.

Dné 24. septembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	90 gld.	75 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	90 „	65 „
Zlata renta 4%, davka prosta	109 „	85 „
Papirna renta 5%, davka prosta	102 „	— „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1009 „	— „
Kred tne akcije, 160 gld.	276 „	75 „
London, 10 funtov strl.	117 „	55 „
Napoleondor (20 fr.)	9 „	41½ „
Cesarski cekini	5 „	59 „
Nemških mark 100	57 „	75 „

Dné 23. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	102 gld.	90 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 „	30 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 „	— „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	146 „	50 „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	180 „	75 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97 „	— „
Zastavna pisma „ „ „ „ „ 4½%	100 „	30 „
Kreditne srečke, 100 gld.	185 „	— „
St. Genóis srečke, 40 gld.	60 „	— „
Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld.	50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „	— „
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 „	— „
Salmove srečke, 40 gld.	59 „	— „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	48 „	75 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 „	25 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2825 „	— „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	106 „	75 „
Papirni rubelj	1 „	23½ „
Laških lir 100	45 „	50 „

„MERCUR“ menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štev. 10.
Najkulantnejše se **kupujejo** in **prodajajo** v kursnem listu navedeni **vrednostni papirji, srečke, valute** in **devize.**
Razna naročila izvršé se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:
4% gališke propinacijske zadolžnice.
4½% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.
4½% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.
Na te papirje daje posojila **avstro-ogerska banka** in **podružnice njene.**

300.000 goldinarjev se dobi že 1. oktobra!
Dunajske komunalne promese
à 3¼ gld. in 50 kr. kolek. Glavni dobitek 200.000 gl.
Tisine promese
à 2 gld. in 50 kr. kolek. — Glavni dobitek 100.000 gld.
Obe vkupe le 6 goldinarjev.

Izdajatelj: Anton Kržič. Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.